

ikke længere kunde vare. I Slutningen af November 1915 begyndte det at blive vanskeligt at faa Tilførsler udefra, og samtidig meldte der sig uvægerlig en Stigning i Kornpriserne. Bestyrelsen for de danske Husmandsforeninger var straks rede for at gøre, hvad der kunde gøres, for, at det samme Forhold, jeg nævnde, kunde vedvare i Fremtiden. Den 19. November 1915 fremsatte jeg paa de danske Husmandsforeningers Vegne et Forslag om at holde Maksimalprisen paa Byg paa 19 Kr., og at Staten skulde gøre, hvad den kunde, for at holde Majsen nede i en tilsvarende Pris. Jeg spørger: Hvor var Landboforeningernes Repræsentanter da? De var derhenne, hvor de store Jordbesidderes Interesser var. De sagde: Under ingen Omstændigheder gaar vi med til Maksimalpris paa Byg, og Statsforholdsregler for at holde Majsprisen nede interesserer os ikke, men kan vi faa noget mere for Flæsket, er vi glade. Senere blev Forholdet dette, at Kampen stod, om den af mig antydede Linie skulde følges, eller, om vi skulde ind i en ny Skure, bestaaende i, at man gav Tilskud til Flæsket og derved gjorde Tilskuddet til Majsens mindre og dermed Kornpriserne højere — atter efter Landboforeningernes Forlangende og atter mod Husmandsforeningernes Indstilling, der Gang paa Gang er gaaet ud paa en lav Majspris og en lav Bygpris, der var til Fordel for Producenterne af de dyriske Produkter, og som kun kom til at gaa ud over Godsejerne og de større Jordejere. Dér kan det ærede Medlem fra Fuglebjerg (Martin Hansen) søge Grunden til de store Indtægter for de store Jordbrugere i Danmark. Var vor Indstilling blevet fulgt, havde Produktionsforholdene i det mindre Jordbrug været betydelig bedre end efter de Forholdsregler, der blev truffet efter Indstilling fra Landboforeningernes Repræsentanter. Enhver praktisk Jordbruger vil nemlig give mig Ret i, at anvender man de samme Millioner af Statskassen til Tilskud til Flæsk og den færdige Vare, vil det ikke virke nær saa meget i Produktionen, som hvis de anvendes til det indkøbte Foderkorns Nedsættelse i Pris — set fra en mindre Jordbrugers Synspunkt. Det vil med andre Ord sige, at Tilskuddet til Flæsk har været et Tilskud til Kornet, ogsaa til det, der er avlet i Hjemlandet, til Fordel for det større Jordbrug. Jeg véd ikke, om det var af Kærlighed til det mindre Jordbrug, at Landboforeningerne Gang paa Gang har stillet dette Krav, eller Villien vel har været at hjælpe det mindre Landbrug, men Virkningen er blevet den modsatte, fordi Land-

boforeningens Krav hvilede paa en Misforstaaelse. Jeg vil gerne tro, at Landboforeningernes Repræsentanter har stillet deres Forslag i den bedste Hensigt; jeg har aldrig draget dette i Tvivl. Men naar man giver det Udseende af, at deres Indstillinger gøres specielt af Hensyn til det mindre Landbrug, kan man komme lidt i Tvivl, og saa kniber det undertiden med at faa Villien til at opfatte det paa denne Maade til at slaa til. Jeg vil ogsaa gerne tro om det ærede Medlem fra Sæby (Pinstrup), at han, hver Gang han har fremsat en skarp og stærk Kritik, da har gjort det udelukkende af saglige Grunde. Men naar det ærede Medlem saa samtidig paastaar om os, at alt det Arbejde, vi gør, vel sagtens sker af partipolitiske Hensyn, kommer jeg til at tænke: mon dog ikke det gamle Ord, at Tyv tænker, hver Mand stjæler, i nogen Maade passer paa det ærede Medlem? Dette siger jeg kun for at afvise en Paastand af den Art, som jeg her har nævnt. Jeg tror, at Landboforeningernes Repræsentanter som Helhed har gjort deres Indstillinger ud fra saglige Hensyn og i den bedste Hensigt. Men alle deres Indstillinger er bestemt prægede af Ønsket om at gavne det store Landbrug mest. Det er der ikke noget som helst ondt at sige til, men jeg tror, at det vilde være rigtigt, om Repræsentanterne for det større og det mindre Landbrug kunde arbejde sammen om en rimelig Løsning under Respekt for hinandens Arbejde. Derved var det muligt at faa Interesserne indenfor Landbruget saaledes afbalanceret, at det endelige Resultat blev forsvarligt til alle Sider.

Jeg vil dernæst minde om Forholdene, som de senere blev paa et Tidspunkt, da Krisen paa ny brød ind over det mindre Jordbrug, og det med en Voldsomhed som ikke før. Det var den 1. Februar i Aar, da Landet for en lang Tid gik ind i fuldstændig Afspærring. Det mindre Landbrug staa først for Skud og rammes voldsomt af en saadan Afspærring. Dér var Forholdet vistnok dette, at hvis det ikke havde været muligt at træffe Regeringsforanstaltninger, som i nogen Maade gjorde det muligt for det mindre Jordbrug at faa afviklet Besætningerne og faa dem gennemfodret, vilde Tabet for dette Landbrug være blevet endnu langt voldsommere, end det blev. Men jeg har ikke i den Tid set et eneste Forslag fremsat fra Landboforeningernes Repræsentanter til disse Vanskeligheders Løsning. Der blev fremsat Forslag om i det Omfang, man overhovedet kunde det, at forbyde Opkøb for at værne de svageste Købere i